

Slutrapport – Redovisning av projektstöd från Arvsfonden

Så här fyller du i slutrapporten:

1. Besvara frågorna under rubrikerna 1 – 3 (Del 1) och 4 – 9 (Del 2). Del 1 avser projektets sista år och Del 2 avser den totala projektiden. De fält som du ska fylla i är gråmarkerade.
2. Slutrapporten bör inte vara längre än 15 sidor, exklusive bilagor.
3. Skicka den ifyllda årsrapporten till:

Arvsfondsdelegationens kansli
Box 2218
103 15 STOCKHOLM

Skicka även en kopia via e-post till din handläggare. Glöm inte att bifoga genomförda utvärderingar av projektet, filmer, kopior på pressklipp och/eller annan dokumentation.

Projektnamn:	Projektnummer:
Dövstudier för alla	2012/175
Projektägare:	Organisationsnummer:
Sveriges Dövas Riksförbund	882600-2282
Redovisningsperiod (ååmmdd - ååmmdd):	Total projektperiod:
2013-02-01- 2015-01-30	2 år
Huvudsaklig målgrupp för projektet: (För att kryssa i en ruta, dubbelklicka (med höger musknapp) på den ruta som du vill kryssa i, och välj sedan markerad (under rubriken standardvärde) i den dialogruta som då kommer upp).	
☐ Barn 0-11 år (med eller utan funktionsnedsättning)	
☒ Ungdomar 12-25 år (med eller utan funktionsnedsättning)	
☒ Personer över 25 år (med funktionsnedsättning)	

Del 1

Frågeområdena 1 – 3 avser projektets sista år.

1. Genomförande

1.1 Beskriv hur ni har uppnått målen för året. Vilka aktiviteter ni har genomfört? Vad har fungerat bra? Vad har fungerat mindre bra? Finns det något som ni har behövt förändra mot vad ni ursprungligen hade planerat?

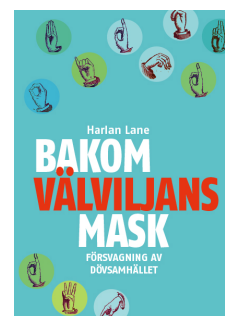
I projektrapporten för år 1 nämns det följande planerade aktiviteter under år 2 (2014):

- ✓ Översättning från engelska till svenska
- ✓ Videodokumentär om äldre döva
- ✓ Kunskapswebben
- ✓ Distanskurser
- Samarbete med SPSM om Dövstudier III
- ✓ Samarbete med fler aktörer
- ✓ Seminarium under hösten 2014
- ✓ Slutseminarium

Vi har genomfört alla aktiviteter enligt planen förutom "Samarbete med SPSM om Dövstudier III". Mer om varje ovannämnd aktivitet finns nedan.

• Översättning från engelska till svenska

För att kvalitetssäkra översättningen till boken *Bakom välviljans mask – en försvagning av dövsamhället* av Harlan Lane skapades det en "dövterminologi"-grupp bestående av fem sakkunniga tillsammans med en dansk översättare från *Easy Translate*. Översättningsarbetet pågick mellan januari- och junimånad, därefter fokuserades på layout och val av bilder samt marknadsföring mellan juni- till septembermånad. Lagom till höstens första bokrelease i Örebro (se s. 7) var boken klar för att lanseras och säljas, med efterföljande bokrelease i Umeå och Malmö – en succé!

Lanes bok trycktes i 500 exemplar och finns nu med i bokrondellen (se säljblad, bilaga 1). Förlaget *Bilda Förlag & Idé* framförde under arbetsprocessen förslag på att skapa studiehandledning till denna bok, vilket vi är väldigt glada över för att underlätta framtida intresset av denna bok – ett lärorikt verktyg som vi tar med oss. Frågor och handledning finns nu under bearbetning för två målgrupper: på svenskt teckenspråk för döva och på svenska för

Version: 2014-01-13

hörande. Fortsatt bearbetning av detta material sker under våren 2015 hos SDR tillsammans med ABF.

Efter att ha undersökt olika möjligheter hos fonder gällande översättning av Paddy Ladds bok, var vi eniga med styrgruppen att prioritera Lanes bok för att se hur stort intresse för denna bok fanns ute i landet.

Under arbetets gång med översättningen av Lanes bok funderade vi även mycket på målgruppen döva och hörselskadade ungdomar. Hur kan vi fånga deras intresse och uppmärksamhet för ämnet dövhistoria? Tillsammans med Sveriges Dövas Ungdomsförbund, SDUF, kom vi till sist överens om att skapa en seriebok i dövhistoria, *Seger*, med Viktor Jäderlund, en döv serietecknare (se bilaga 3). Boken lanserades den 23 januari 2015 i samband med forskningskonferensen (mer om konferensen, se s. 7).

• Videodokumentär om äldre döva

Från Sveriges Dövas Riksförbunds (SDR) filmarkiv beslutades det att välja *Glimtar ur äldre dövas minnen* för överföring till kunskapswebben (mer om kunskapswebben, se nedan). Denna film innehåller flera berättelser om olika livsöden och visar många viktiga äldre tecken i det svenska teckenspråket, vilket vi anser är betydelsefullt att sprida vidare och denna film passar även vår stora målgrupp.

Dokumentären om Manillaskolan som gjordes under första projektåret finns nu enligt planen på kunskapswebben med svensk text (i samarbete med Rohdells Tolk & Språkkonsult). En viktig dokumentation i syfte att föra en 200-årig dövhistoria vidare till kommande generationer.

• Kunskapswebben

Från och med 1 oktober 2014 finns några filmer från olika böcker med utvalda kapitel, som vi under första projektåret har översatt till svenskt teckenspråk, på Stockholms universitets hemsida via denna nya länk: www.dovstudier.se/ (se bilaga 4):

- Audism, Patrik Nordell
- Castberggårds syndrom, Tomas Kold Erlandsen
- Deafhood, Patrik Nordell
- Rörelse (En tyst värld – full av liv, Lars Kruth)

I filmarkivet hos SDR finns det många filmer, men flesta av dem är endast i cd- eller i dvd-format. För att återanvända några av dessa har vi därför valt att göra de tillgängliga genom att lägga de på Kunskapswebben:

Version: 2014-01-13

- Döva kvinnors liv & leverne (Stockholm Dövas kvinno förening, 2007)
- Dövkultur (SDR tillsammans med SDUF, 2009)
- Dövmedvetande (SDR tillsammans med SDUF, 2009)
- Glimtar ur äldre dövas minnen (SDR, 2001)
- Manillaskolan (projektets egen filmproduktion, 2014)
- Tio teckenspråkskonstnärer (film om teckenspråkspoesi, SDR - projekt tillsammans med Kulturrådet, 2009)

I projektrapporten för år 1 nämndes det översättning av några artiklar ut SDRs 90 års jubileumsbroschyr, men av tidsmässiga skäl valdes det bort.

Det var en stor glädje att vi under första projektåret fick en stor respons på vår kartläggning kring befintligt material om Dövstudier. Insamlingslistan på cirka 1300 titlar på böcker, artiklar och filmer inom ämnena historia, kultur och rörelse har vi under andra projektåret försökt hitta lösning för en gemensam sökmotor tillsammans med Stockholms universitet. Tidigare har vi tänkt att det skulle bli antingen MTM (Myndigheten för tillgängliga medier) eller Kungliga biblioteket. Men båda visade sig inte kunna ta emot både film och text. MTM fokuserar endast på svart skrift och Kungliga biblioteket tar ej hand om filmer. Av denna anledning var därför Stockholm universitets hemsida med tillhörande sökmotor den bästa lösningen.

Tillsammans med de översatta ovannämnda böckerna, utvalda filmerna från SDR:s filmarkiv och listan på 1300 titlar utgör det här en unik s.k. *Kunskapswebb* för Dövstudier. Före projektets avslut skrevs det ett överlämningsavtal/avsiktsförklaring mellan Sveriges Dövas Riksförbund och Stockholms universitet. Stockholms universitet kommer därefter vara ansvariga för att förvalta och uppdatera kunskapswebben med mer material.

• Distanskurser

Med hjälp av planerade kursplanen genomförde vi under våren 2014 två distanskurser. Kurserna startades med en gemensam träff under en helg i början av februari 2014 på Västanviks folkhögskola i Leksand. Därefter genomfördes distanskurserna under tio veckor med träff en kväll i veckan via ABF:s videokonferenssystem, Scopia. Till de båda kurserna anmälde sig sammanlagt över 40 stycken deltagare och max antalet platser var 12 på respektive kurs. Roligt att se sådant stort intresse!

Dövstudier I genomfördes utan teckenspråkstolk och riktade sig till dem som har teckenspråk som första språk eller har döva föräldrar. *Dövstudier II* skedde tillsammans med teckenspråkstolk och riktade sig till de som är hörande anhöriga, yrkespersoner som arbetar med teckenspråk och de som vill ha kompetensutveckling inom Dövstudier. *Dövstudier III* nämns under nästa punkt på sida 5.

Version: 2014-01-13

Kurserna genomfördes enligt följande upplägg:

Dövstudier I: Onsdagar, kl. 18:00-20:00, utan tolk.

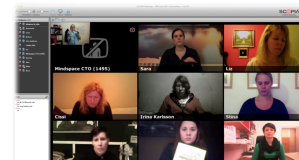
Dövstudier II: Torsdagar, kl. 18:00-20:00, med tolk.

18:00-18:15 Uppkoppling

18:15-19:00 Pass 1

19:00-19:15 Paus

19:15-20:00 Pass 2

Alla som deltog i kursen kopplades in till videokonferenssystemet Scopia, med hjälp av ”klassrumsnummer” och det möjliggjorde för alla att kunna delta från olika platser runt om i landet. För att delta i kursen var det krav på att ha bra internetuppkoppling hemma, vilket var ofta inte några större problem för flesta deltagare. För att lösa med turordningen i ”talarlistan” utvecklade vi tillsammans med ABF en pedagogisk metod genom att bland annat använda neonlappar. Dessutom spelades varje kurstillfälle in så det fanns möjlighet för de som fick förhinder att se i efterhand (se artikel om distanskursmetodiken i Dövas Tidning, bilaga 6).

Kursplanen har fullföljts, dock har vissa revideringar gjorts under kursens gång, eftersom deltagarna tillsammans med kursledarna ansåg att ämnet *Deafhood* fick för lite utrymme. Då beslutades det att ersätta ”Organisation och dess arbete” i ”Rörelse, etapp 2” med ett ytterligare tillfälle om ”Dövkultur/Deafhood” i ”Kultur, etapp 2”. Många ville fortsätta efteråt enligt kursutvärderingarna, vilket gläder oss. De här pilotkurserna har gett oss ett bra underlag för att utveckla arbetet med distanskurser och andra kursformer inom Dövstudier tillsammans med ABF och Västansviks folkhögskola.

För att säkerställa att erfarenheterna från denna distanskurs inom Dövstudier ska finnas kvar hos projektets huvudman, Sveriges Dövas Riksförbund, beslutade styrgruppen att under hösten 2014 genomföra en miniversion av ovanstående distanskurs för personalen. Kursen genomfördes tre onsdagar, kl. 14:00-16:00, för 11 deltagare. Inom personalgruppen finns en hörande och icke teckenspråkig, teckenspråkstolkar fanns därför på plats. En viktig kunskapsöverföring för hela personalgruppen innan projektets avslut.

Innan projektets avslut hann vi även med att ta fram en studiehandledning om hur man undervisar Dövstudier via distans med hjälp av kursplanen. Frågor och handledning finns nu kring de tre blocken, dvs. historia, kultur och rörelse.

• **Samarbete med SPSM om Dövstudier III**

För att Dövstudier ska nå fler i målgruppen döva och hörselskadade hade vi planerat genomföra Dövstudier III för lärare i Specialpedagogiska skolmyndighetens (SPSM) skolor. Detta med hopp om att Dövstudier ska bli en naturlig och viktig del i flera av skolans

Version: 2014-01-13

kärnämnen. Enligt överenskommelse med ”referensgruppen om utbildning” var första steget ämnet teckenspråk. Genom kontakt med Maria Hermanson (SPSM Tvåspråkig medvetenhet) har vi kontaktat behöriga teckenspråklärare på Kristinaskolan i Härnösand och Manillaskolan i Stockholm.

Diskussionerna här har varit bra men också utdragna, för vi upptäckte att vi tyvärr inte kunde använda ABF:s videokonferenssystem på distans för att bidragssystemet gäller ej kurser på lektionstid/dagtid. Vi kunde heller inte genomföra kurserna genom ”fysiska träffar” eftersom det inte var inom projektets ram. En lång och tuff process här, vilket inte stämde med våra planer från början. En lärdom från detta projekt är att vi skulle sökt projektet tillsammans med (SPSM), och inte haft SPSM med i referensgruppen och på så sätt fått bättre start från början vilket hade nog underlättat samarbetet. Till sist valde vi att bearbeta vårt frågesportmaterial och anpassa det efter mellanstadie- och högstadienivå för att sprida det till lärare och övrig personal inom SPSM.

- **Samarbete med fler aktörer**

Under andra projektåret har vi haft diskussioner i expertreferensgruppen om framtida forskning inom Dövstudier. SDR har sedan tidigare samarbete med Stockholms universitet som har ett brett kursutbud samt forskningsmöjligheter inom döv-, hörsel-, teckenspråksområdet. Av den anledningen har vi därefter haft kontakt med institutionen för lingvistik på Stockholms universitet, och diskuterat olika möjligheter om att använda vårt material samt framtida kurser inom Dövstudier.

I dagsläget har Stockholm universitet en kurs som benämns *Språk och kultur i teckenspråkets samfund*, vilket vi anser är en del av Dövstudier. Vi har fört diskussioner med kursansvariga om kursnamnet och föreslagit ett byte till ’Dövas kultur och historia’. Denna kurs ingår även i kandidatprogrammet för teckenspråkstolk och är en viktig del i programmet för att öka förståelsen för dövas vardag. På så sätt kan teckenspråkstolkar arbeta aktivt med att förbättra villkor och umgänge mellan två språkkulturer. Då Dövstudier innefattar mycket mer än bara språk är det även lämpligt att se över möjligheter att utveckla kursutbudet tillsammans med andra institutioner (t.ex. Humaniora) på Stockholms universitet. SDR har under hösten 2014 bildat en arbetsgrupp *Dövstudier på akademisk nivå* som ska följa upp denna fråga.

I projektrapport år 1 nämns det även här i denna punkt om informationsbesök, vilket vi tar upp i 2.3, s. 10.

Version: 2014-01-13

- **Seminarium**

Sveriges Dövas Riksförbund genomgår nu en organisationsöversyn *Nya vindar* och i samband med deras tre helgseminarier under hösten 2014 valde vi att slå sammanslå våra egna planerade aktiviteter med dessa seminarier:

- Örebro, 3-5 oktober
- Umeå, 7-9 november
- Malmö, 3-5 december

För att fira och uppmärksamma det unika arbetet med Lanes bok bjöd vi vid alla tre tillfällen in folk på fredagskvällen till "Bokrelease" (se bilaga 8) av boken *Bakom välviljans mask – en försvagning av dövsamhället* av Harlan Lane. Under kvällen bjöds det på berättelser på svenskt teckenspråk från boken samt presentation om projektets arbete. Vid två av seminarierna höll vi dessutom föredrag för SDR:s seminariedeltagare med hjälp av vårens distanskursmaterial om bland annat om "Dövkultur" – med vilka ögon vill vi se på oss själva och omvärlden (Örebro), i Umeå om "Engagemang/rörelse" – hur har eldsjälarna och föreningar påverkat dövrörelsen fram till idag. Dessa två seminarier med totalt 90 deltagare har varit uppskattade då de fått nya perspektiv att se på sin egen historia och sin kultur med nya ögon. Viktiga kunskapskällor att få ta del av för att kunna förstå dövas rättigheter som svenska medborgare – en grundläggande demokratifråga.

- **Slutseminarium**

Projektet avslutades med bland annat en forskningskonferens i ABF-huset i Stockholm den 23 januari 2015. En mycket lyckad dag som lockade 150 deltagare från olika håll i landet. Särskilt är vi glada över att många yrkesverksamma med döv-, hörsel-, teckenspråksanknytning fick ett axplock inom Dövstudier som fortbildning. Programmet bestod av fyra olika föreläsningar från Stockholms universitet, Örebro universitet samt Lunds universitet (se bilaga 9). På plats lanserades också boken Seger – som blev precis som Lanes bok - också en framgång!

1.2 Redogör för vilka föreningar, organisationer och/eller myndigheter ni har samarbetat med under året.

I projektet Dövstudier har vi haft följande fyra grupper som vi träffat regelbundet och dessa grupper har väglett projektets arbete på olika sätt:

- styrgruppen
- expertreferensgruppen
- projektgruppen
- referensgruppen om utbildning

som består av representanter från olika föreningar och organisationer:

Version: 2014-01-13

- Västansviks folkhögskola
- ABF (Arbetarnas Bildningsförbund)
- Stockholms universitet
- Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM
- Riksgymnasiet för döva och hörselskadade i Örebro, RGD/RGH
- Förbundet Sveriges Dövblinda, FSDB
- Hörselskadades Riksförbund, HRF
- Unga Hörselskadade, UH
- Vuxendöva i Sverige, ViS
- Riksförbundet för döva, hörselskadade och språkstörda barn, DHB
- Föreningen för hörande barn till döva

Mer detaljer om dessa grupper finns beskrivna i projektrapporten för år 1.

1.3 Beskriv hur ni har arbetat med att öka förutsättningarna för långsiktig överlevnad av projektet efter projekttiden.

Då Dövstudier är ett brett och omfattande område har vi under projektet prioriterat följande områden som vi anser ger goda möjligheter till att Dövstudier blir ett etablerat och förankrat begrepp inom utbildnings- och forskningsvärlden.

- **Stockholms universitet – kunskapswebb**
Se 1.1, s. 3-4. På denna hemsida nämns det också på startsidan en kort grundläggande beskrivning vad Dövstudier innebär – något som inte funnits på svenska tidigare - som vi tagit fram under projektets gång. Denna text finns både på svenska och svenskt teckenspråk.
- **Forskning om Dövstudier**
Sveriges Dövas Riksförbund har numera i sitt forskningsprogram tagit med Dövstudier. <http://www.sdr.org/vad-vi-gor/vikten-av-forskning> Arbetsgrupp är nu bildad, se s. 6.
- **Folkbildning inom Dövstudier**
Gemensam samarbetsmodell under hösten 2015 där ABF står för tekniken för distanskurser, Västansviks folkhögskola för kursamordning vad gäller studiecirklar och kurser på folkhögskolenivå och SDR bidrar med kontorsplats. På så sätt kommer det från och med hösten 2015 erbjudas tre olika former av kurser i Dövstudier: distanskurser, vecko- och helgkurser (se bilaga 10).

Version: 2014-01-13

- **Våra böcker**

Lanes bok (Bakom välviljans mask) med tillhörande studiehandledning och Jäderlunds bok (Seger) är förhoppningsvis en början till att främja utvecklingen av litteraturutbudet på svenska inom Dövstudier. I dagsläget råder det stor materialbrist på svenska och svenskt teckenspråk inom Dövstudier.

- **Frågesport**

Vårt frågesportprogram (med frågor inom Historia, Rörelse, Profiler, Litteratur och Blandat) som vi har spridit genom USB-minnen har fått stort genomslag. Efterfrågan har funnits med jämna mellanrum under projektets gång och SDR kommer tillsammans med SDUF i fortsättningen ansvara för det här materialet och lägga upp det på respektive förbunds hemsida.

2. Målgrupp

2.1 Nyckeltal

Ange antal aktiva deltagare i projektet: 43

(med aktiva deltagare avses sådana som har kunnat ha inflytande över projektet)

Andel kvinnor/flickor i projektet: 67 %

Andel män/pojkar i projektet: 33 %

Andel annan könskategori i projektet: -

Ange hur många personer som projektet totalt har nått under året: 450 personer

(inklusive eventuell spridning av film, bok eller liknande)

Sociala medier:

- Facebook (via SDR): 2148 gilla-markeringar (30 januari 2015)
- Twitter (Dövstudier): 210 följare (30 januari 2015)
- Trailer om Kunskapswebbens översatta litteratur till svenskt teckenspråk: 419 (30 januari 2015)

2.2 Beskriv projektets huvudsakliga målgrupp (ålder, kön, etnisk bakgrund, funktionalitet, eventuell problembild, etc.).

Projektets målgrupper är döva, hörselskadade, KODA/CODA (barn till döva föräldrar), anhöriga och andra som har intresse för Dövstudier. Även teckenspråkstolkar, personal, rektorer och lärare i skolor med elever som är döva och hörselskadade, tjänstemän och andra professionella som i sitt arbete har att göra med döva och deras vardag ingår i målgruppen.

Version: 2014-01-13

2.3 Hur och i vilken omfattning har ni nått målgruppen?

Genom följande:

- informationsbesök (inkl. utdelning av USB med frågesport om Dövstudier) och marknadsföring (broschyrer, sociala medier såsom Facebook, Twitter, Arvsfondens)
- möten med styrgruppen, expertreferensgruppen, projektgruppen, referensgruppen om utbildning
- distanskurserna
- bokrelease
- seminarierna
- forskningskonferensen

Informationsbesök år 2 (2014)

- SPSM Fortbildning – Tillgänglig utbildning för alla, Örebro, 26 mars
- Bokmässan, Örebro, 27-28 mars
- SDR:s förbundsmöte, Göteborg, 24-25 maj
- ABF verksamhetskonferens, Stockholm, 3 juni
- SDR kick off, Stockholm, 8-9 september
- SDR Öppet hus, Stockholm, 18 september (se bilaga 11)
- ABF studiekommitté (funktionshindersorg. studieansvariga), Stockholm, 24 sept
- Dövas Nordiska Råd, Stockholm, 18 oktober
- Sveriges Kommuner och Landstings Kunskapsdag, Stockholm, 22 april

2.4 På vilka sätt har målgruppen varit delaktig i projektets genomförande?

I första hand har delar ur målgruppen deltagit i följande aktiviteter:

- Frågesport
- Översättningen av böcker till svenska resp. svenskt teckenspråk
- Distanskurser
- Bokrelease
- Seminarier
- Forskningskonferens

Samt har vi haft flera representanter ur målgruppen i våra referensgrupper för projektet.

2.5 Beskriv målgruppens upplevelser av projektets insatser.

- **Olika citat från distanskurserna:**
 - *"Jag anmälde mig för jag har hört en del om dövstudier (Deaf Studies) och alltid tyckt det verkar intressant"*
 - *"Kursen är en bra början och innehåller mycket allmänna saker men man märker att man inte har läst om allt/hörts talas om allt."*
 - *"Ett stort plus är att man får möjlighet att diskutera med olika människor från hela landet (olika ålder, bakgrund, yrke mm)."*
 - *"Det är ett nytt sätt för mig att ha mötesform hemifrån och jag måste säga att det fungerar bättre än jag förväntat mig."*
 - *"För mig som har barn underlättar det mycket att spara in tid på att vara hemma istället för att åka in till en kurslokal."*
 - *"Om man har chansen att ta kursen så gör det! Jag har fått så mycket mer kunskap än vad jag fick på de fyra åren då jag studerade till teckenspråks- och dövblindtolk. Kunskap är nyckeln till en bra framtid och man själv växer som människa då man har kunskap!"*
- **Bokrecension, Lanes bok, se bilaga 12.**
- **Forskningskonferensen, se bilaga 13.**

Version: 2014-01-13

Del 2

Frågeområdena 4 – 8 avser hela projektiden (det vill säga upp till tre år). Besvara frågorna kortfattat, fokusera på de viktigaste faktorerna/nyckeldragen.

4. Bakgrund

4.1 Sammanfatta varför ni startade projektet och vad ni ville åstadkomma.

I Sverige är Dövstudier ett relativt nytt och outforskat område. Internationellt sett har dövstudier (Deaf Studies) funnits främst i USA, England och Tyskland. Dövstudier är det samlande begreppet för dövsamhället, dövkultur och dövhistoria. Det finns ett stort behov av kunskaper om Dövstudier hos döva och hörselskadade, för ökad förståelse och insikt om sin egen livssituation och den egna självkänslan. Men kunskap om Dövstudier är inte bara för döva och hörselskadade. Det optimala för att stärka självkänslan hos enskilda döva och hörselskadade är att det finns större kunskap och förståelse om Dövstudier även hos personer som finns nära döva och hörselskadade; anhöriga, vänner och arbetskamrater, samt alla de som i sitt yrke har att göra med döva och hörselskadade.

Av ovanstående skäl sökte Sveriges Dövas Riksförbund och Sveriges Dövas Ungdomsförbund projektet *Dövstudier till alla* som ska initiera, utveckla och erbjuda kunskaps- och kompetensutveckling om Dövstudier till olika målgrupper och planera för ett nationellt och permanent kursutbud.

5. Genomförande

5.1 Har projektets syfte och mål uppnåtts? På vilket sätt?

Ja, genom sex nedanstående huvudområden har vi genomfört projektet vars syfte var att utveckla material, etablera regionala och nationella kursprogram samt främja kunskaps- och kompetensutveckling om Dövstudier:

- Samla böcker, filmer och artiklar som berör dövas historia, kultur och rörelse
- Översättning och textbearbetning
- Distanskurs och kurs om Dövstudier
- Samtala med expertpersoner, referensgrupper och konsulenter
- Informationsbesök och seminarier
- Webbaserad kunskapsbank

Genom dessa ovannämnda huvudområden är grunden lagd för att nå projektets tre mål:

- kartläggning och materialproduktion
- genomförande av kurser
- information och marknadsföring

Version: 2014-01-13

5.2 Vilka framkomliga vägar har haft störst betydelse för projektet? Vilka hinder har haft störst betydelse för projektet?

Vi ser att distanskurserna i samarbete med ABF och kunskapswebben hos Stockholms universitet har varit två framgångsfaktorer i det här projektet. På så sätt har begreppet Dövstudier (vilket är tydligare och omfattande jämfört med tidigare Dövrealia som många uppfattar som väldigt smalt område), etablerats och banat väg för flera utvecklingsmöjligheter för våra samarbetspartners.

Ett hinder i projektet har varit SPSM som begränsat många tillvägagångssätt för oss att sprida materialdelar inom Dövstudier till lärare till döva och hörselskadade barn och ungdomar. Det är en stor myndighet med stor nationell spridning så det har inte varit så enkelt som vi hade trott och hoppats på från början. Dessutom är Dövstudier också ett relativt nytt begrepp här i Sverige vilket tar tid att förankra och sprida kunskap om. På forskningskonferensen innan projektets avslut deltog några representanter från SPSM och visade då intresse för ett eventuellt samarbete. SDR kommer under våren 2015 att bevaka detta.

I gruppen expertreferensgruppen har det även funnits mycket viljor och önskemål kring projektets arbetsgång under två år, synpunkter på böcker som är värda att bearbetas vidare, innehåll i kursplanen för distanskursen och framtida kurser m.m. Vi ser dock detta inte som direkt något hinder här, men det visar också på att behovet av Dövstudier är stort och det krävdes flera tuffa beslut för att kunna genomföra projektet enligt plan.

5.3 Vilka samarbeten med föreningar, organisationer och/eller myndigheter har haft störst betydelse för projektet? Hur har ni samarbetat och hur ser samarbetet ut idag?

Genom ABF har vi utvecklat distansmetoden och genomfört distanskurserna som gick över förväntan, vilket har gett oss en bra grund till våra uppföljningsmöten för framtida studiecirklar, kurser och föreläsningar. I de här mötena med ABF har det under slutet av projektiden funnits representanter från Västmanviks folkhögskolas (som ägs av SDR) för att hitta olika samarbetsmöjligheter och tillsammans hjälpa till med att bredda kurs- och utbildningsbehovet inom ämnet Dövstudier. Samarbetet lär fortsätta under de närmaste åren.

Våra möten med Stockholms universitet har också varit av stor betydelse, både vad gäller att få utbyte gällande kursinnehåll i Dövstudier och utvecklingen av kunskapswebben. Dessutom har vi skapat möjligheter till att den vetenskapliga forskningen av Dövstudier förankras hos universitetet.

Även har vi haft ett fint samarbete med Bilda Förlag & Idé, som redan från projektets start stöttat och hjälpt oss på olika sätt och vis. Vi har fått många tips om t.ex. boktryck, lansering (hur vi kan nå fler utanför SDR som organisation) och studiehandledning.

6. Projektets fortlevnad, erfarenheter, spridning

6.1 Beskriv hur projektet lever vidare (exempelvis genom erfarenheter och kunskap och/eller genom verksamheten eller delar av den).

- Kunskapwebb på Stockholms universitet (se s. 8)
- Forskning om Dövstudier (se s. 8)
- Folkbildning inom Dövstudier på Västerviks folkhögskola, Leksand tillsammans med ABF (se s. 8)
- Våra böcker (se s. 9)
- Frågesport (se s.9)

6.2 På vilket sätt finansieras verksamheten efter projektiden?

- Stockholms universitet finansierar förvaltningen och uppdateringen av kunskapswebben på deras hemsida enligt avtal
- Timanställd kurssamordnare för Dövstudier för ABF och Västerviks folkhögskola (start hösten 2015)
- ABF står för videokonferenssystemet Scopia

6.3 Hur har erfarenheterna från projektet tagits tillvara inom föreningen och samarbetsorganisationerna?

I första hand har erfarenheterna från projektets två år tagits tillvara genom projektets 4 referensgrupper med regelbundna möten under projektets 2 år. Gällande erfarenheter och innehåll från projektets distanskurser har projektet skapat en 3:e kursgrupp bestående av personal från SDR personal med tre utbildningstillfällen under hösten 2014. Projektet har tillsammans med SDR även utvecklat en samarbetsmodell med ABF och Västerviks folkhögskola vilket möjliggör fler studiecirklar, kurser och föreläsningar inom döv-, hörsel-, och teckenspråksområdet.

6.4 Beskriv hur ni har spridit eller ska sprida projektets resultat och erfarenheter.

Se 6.3 ovan. Även har vi spridit projektets resultat på våra bokrelease samt seminarier tillsammans med SDR:s seminarier. Under andra projektåret spred vi även erfarenheter om distanskurserna på ABF:s verksamhetskongress i Stockholm (3 juni 2014) samt för ABF:s studiekommitté (funktionshindersorganisationernas studieansvariga, 24 september 2014).

Projektet avslutades med en forskningskongress där vi berättade om projektet för 150 deltagare från olika håll i Sverige. En viktig och rikstäckande mötesplats för att sprida information och kunskap om detta projekt. SDR kommer på sin hemsida visa delar av

Version: 2014-01-13

projektets resultat och erfarenheter genom bl.a. bildspel samt göra en länk till Stockholms universitet där Kunskapswebben finns.

7. Målgrupp

7.1 Beskriv projektets huvudsakliga målgrupp (ålder, kön, etnisk bakgrund, funktionalitet, eventuell problembild, etc).

Se del 1, punkt 2.2, s. 9

7.2 Hur och i vilken omfattning har projektet nått målgruppen?

Se del 1, punkt 2.3, s. 10

7.3 På vilka sätt har målgruppen varit delaktig i projektets genomförande?

Se del 1, punkt 2.4, s. 10

7.4 Beskriv målgruppens upplevelser av projektets insatser.

Se del 1, punkt 2.5, s. 11

7.5 Redogör för hur många som totalt omfattats av projektet (inklusive eventuell distribution av film, bok eller liknande).

790 personer.

8. Övriga kommentarer

8. 1 Under den här punkten kan ni skriva om reflektioner, lärdomar, erfarenheter, synergieffekter eller något annat av vikt som inte besvarats av frågorna i slutrapporten.

Unikt med detta projekt är att vi valt i översättningen av olika böcker att välja flera aktörer till olika kapitel i respektive utvald bok, vilket vi inte sett tidigare har gjorts i Sverige. Inspirationen kom från en hemsida i USA för att skapa variation och nyfikenhet hos "läsarna". Att plöja kapitel efter kapitel med samma aktör kan vara känsligt när målgruppen är liten, men ändå bred och i olika åldrar, och har då av naturliga skäl olika synpunkter vad gäller aktörernas personliga arbetssätt med översättningen. Att ha då flera aktörer till en bok skapar därför större möjlighet till att fånga fler läsare, en lärdom som vi gärna sprider vidare till andra projekt. Dessutom har de olika aktörernas erfarenheter och kompetens bidragit till en

Version: 2014-01-13

enorm idérikedom kring översättningsarbetet och på så sätt skapat möjligheter för SDR att få fler samarbetspartner.

För att få en så bra översättning till svenska språket som möjligt vad gäller olika begrepp och ord inom döv- och teckenspråksområdet i Lanes bok skapades det en unik döv terminologigrupp av 5 sakkunniga, vilket vi nu i efterhand är väldigt glada för. Arbetet genomfördes via ett forum, Mavenlink, som vi fick använda via Bilda Förlag & Idé.

Vi är också glada och stolta över att ha fått producera Sveriges första seriebok i ämnet Dövhistoria och vår förhoppning är nu att det kommer fler serieböcker! Vi tror att serieböcker är ett bra sätt att sprida information och kunskap då det är ett utmärkt verktyg för visuell information (se nyhet i Dövas Tidning, bilaga 14).

Genom distanskurserna med ABF har vi utvecklat distansmetodik till en ytterligare nivå, vilket ABF har uppmärksammat stort och bjudit in oss till flera möten för att sprida det inom förbundet. Här är det ett tydligt exempel på Deaf Gain (fördel döv) som nämns i ansökan för detta projekt under ”nyskapande och utvecklande i projektet för Dövstudier för alla”. Döva kan genom sin existens förstärka den mångfald som det svenska samhället behöver genom att bidra med en unik kunskap och viktiga erfarenheter som även kan vara hörande till fördel.

Avslutningsvis kan vi konstatera att precis som i vår projektansökan är *Dövstudier ett spännande och utforskat område som har en enorm betydelse för teckenspråkiga döva. Även för det svenska samhället, som i en stor utsträckning inte känner till dövkulturens existens är det viktigt att förstå dövas historia för ett bra bemötande. Det är dags att öka kunskapen om dövkulturens existens för att stärka självkänslan för enskilda individer men framför allt för att lyfta fram dövkultur och det svenska teckenspråket som en naturlig del av den svenska mångfalden. Den resan har nu bara börjat!*

Bilagor:

1. Lanes bok, säljblad
2. Lanes bok, studiehandledning (utkast)
3. Jäderlunds bok, säljblad
4. Stockholms universitet – kunskapswebb
5. Artikel om Distanskursmetodiken, Dövas Tidning
6. Kursplan och litteraturförteckning
7. Studiehandledning, Dövstudier
8. Bokrelease
9. Forskningskonferensen – program
10. Kursverksamhet HT 2014
11. Dövmedvetandemånad
12. Bokrecension, Dövas Tidning
13. Artikel om forskningskonferensen, Dövas Tidning
14. Artikel om Jäderlunds bok, Dövas Tidning

År 1

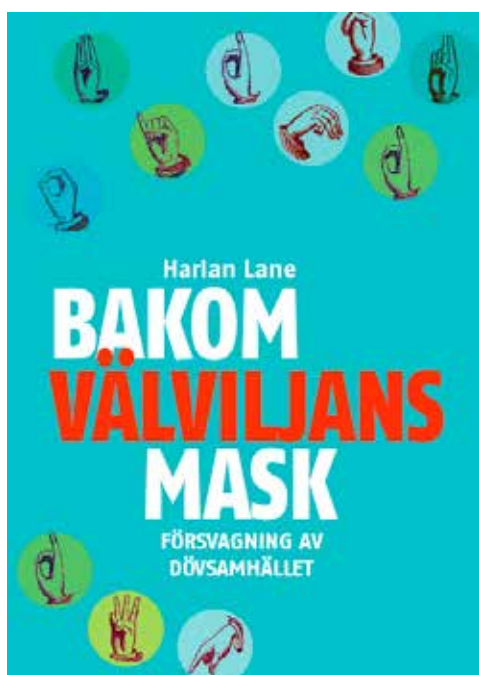
15. Informationsblad om projektet
16. Information om projektet, Dövas Tidning
17. Kursanmälan till Distanskurser, våren 2014

Bakom välviljans mask

FÖRSVAGNING AV DÖVSAMHÄLLET

Harlan Lane

DENNA KÄNSLOFYLLDA KLASSIKER med sin skarpa analys av avståndet mellan den döva och den hörande världen, är en viktig läsning för människor som vill förstå skillnaden mellan de två kulturerna.

Boken blev starkt kritikerrosad och fick sitt genombrott när den först publicerades 1992 (i svensk översättning 2014). Med nya kunskaper om vetenskapen och normerna/värderingarna kring cochlea implantat, sätter den ett starkt fokus på kränkningen av döva från det hörande etablissemangen som vägrar att förstå och att bli mer medvetna.

BAKOM VÄLVILJANS MASK borde vara obligatorisk läsning för yrkesverksamma som arbetar med döva, och är en oumbärlig del av litteraturen inom dövulturen.

SDR hoppas att boken vidgar läsarens kunskap och perspektiv kring dövas liv. Vi vill att den ska bidra till insikt om hur viktigt det är för döva att få teckenspråk och att döva själva ska få makt över sina liv på egna villkor.

Denna svenska upplaga är utgiven av Bilda Förlag & Idé i samarbete med Sveriges Dövas Riksförbund (SDR) och med stöd från Allmänna Arvsfonden.

HARLAN LANE är Distinguished University professor i psykologi vid Northeastern University i Boston, Massachusetts, i USA, och grundare av *Centrum för forskning i hörsel, tal och språk*. Hans forskning är inriktad på tal, dövulturen och teckenspråk. Lane har blivit en ofta kontroversiell talesman för de döva och kritiker av cochlea implantat. Han har skrivit mycket om den sociala konstruktionen av funktionshinder.

ISBN 978 91 574 8154 2

UTFÖRANDE 304 sidor,

mjukband med flikar 148 x 210 mm

Bakom välviljans mask finns att köpa på www.bildaforlagide.se (butik) eller hos andra återförsäljare

SEGER

– En dövhistorisk seriebok
av Viktor Jäderlund

SEGER – en dövhistorisk seriebok – av den själv döve serieskaparen Viktor Jäderlund, är en berättelse om dövas rätt till sitt eget språk, till sitt uttryck och möjligheten att göra sig sedd.

Berättelsen fångar många av de viktiga händelser, i Sverige och i världen, som på olika sätt har påverkat livet idag. Ger läsaren en utmärkt och tydlig sammanfattning av ett antal viktiga händelser ur dövas historia. Den ger läsaren en utmärkt snabbkurs och inspiration att söka mer information om dövas historia och kommer med stor sannolikhet att bli en populär utgångspunkt i Dövstudier.

Serietecknare/manusförfattare - Viktor Jäderlund

Dövstudier för alla

I februari 2013 startade SDR (Sveriges dövas riksförbund) tillsammans med Sveriges Dövas Ungdomsförbund projektet "Dövstudier för alla" med finansiering av Allmänna arvsfonden.

Projektets bakgrund

I Sverige är dövstudier ett relativt nytt och utforskat område. Internationellt sett har dövstudier (Deaf Studies) förekommit i främst USA England och Tyskland.

Dövstudier är det samlande begreppet för dövsamhället, dövkultur och dövhistoria. Det finns ett stort behov av kunskaper om dövstudier hos döva och hörselskadade, för ökad förståelse och insikt om den egna självkänslan. Men kunskap om dövstudier är inte bara för döva och hörselskadade. Det optimala för att stärka självkänslan hos enskilda döva och hörselskadade är att det finns större kunskap och förståelse om dövstudier även hos personer som finns nära döva och hörselskadade; anhöriga, vänner och arbetskamrater, samt alla de som i sin profession har att göra med döva och hörselskadade.

Utgiven genom
NATT FÖRLAG

Stockholms
universitet

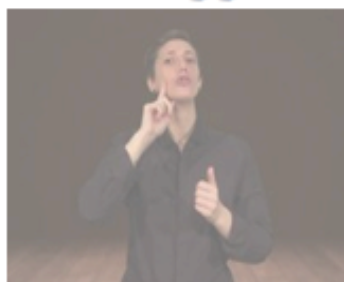
Institutionen för lingvistik

[Start](#) [Utbildning](#) [Forskning](#) [Samverkan](#) [Om oss](#)

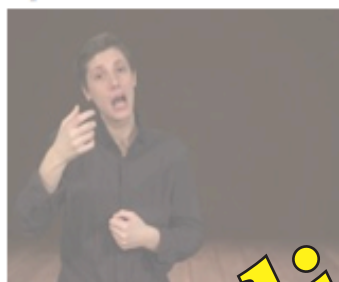
SÖK

[Institutionen för lingvistik](#) > [Teckenspråksresurser](#) > [Dövstudier](#) > [Castberggårds syndrom](#) [Skriv ut](#)[Teckenspråkslexikon](#)[Teckenspråkskorpor](#)[Verktyg](#)[Dövstudier](#)[Audism](#)[Castberggårds
syndrom](#)[Deafhood](#)[Glimtar ur
äldre dövas
minnen](#)[Rörelse](#)[Tio
teckenspråkskonst](#)

Castberggårds syndrom

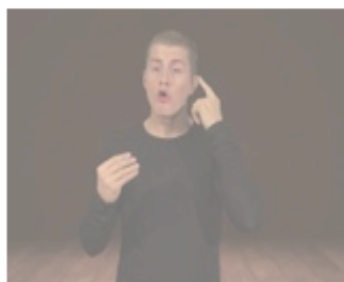
CASTBERGGÅRDSSYNDROMET

AUDISM

CASTBERGGÅRDSSYNDROMET

DÖVA SOM PATERNALISMENS
OFFEREXEMPEL PÅ
CASTBERGGÅRDSSYNDROMET -
del 1EXEMPEL PÅ
CASTBERGGÅRDSSYNDROMET -
del 2KONSEKVENSER VID
OMPROGRAMMERINGEN

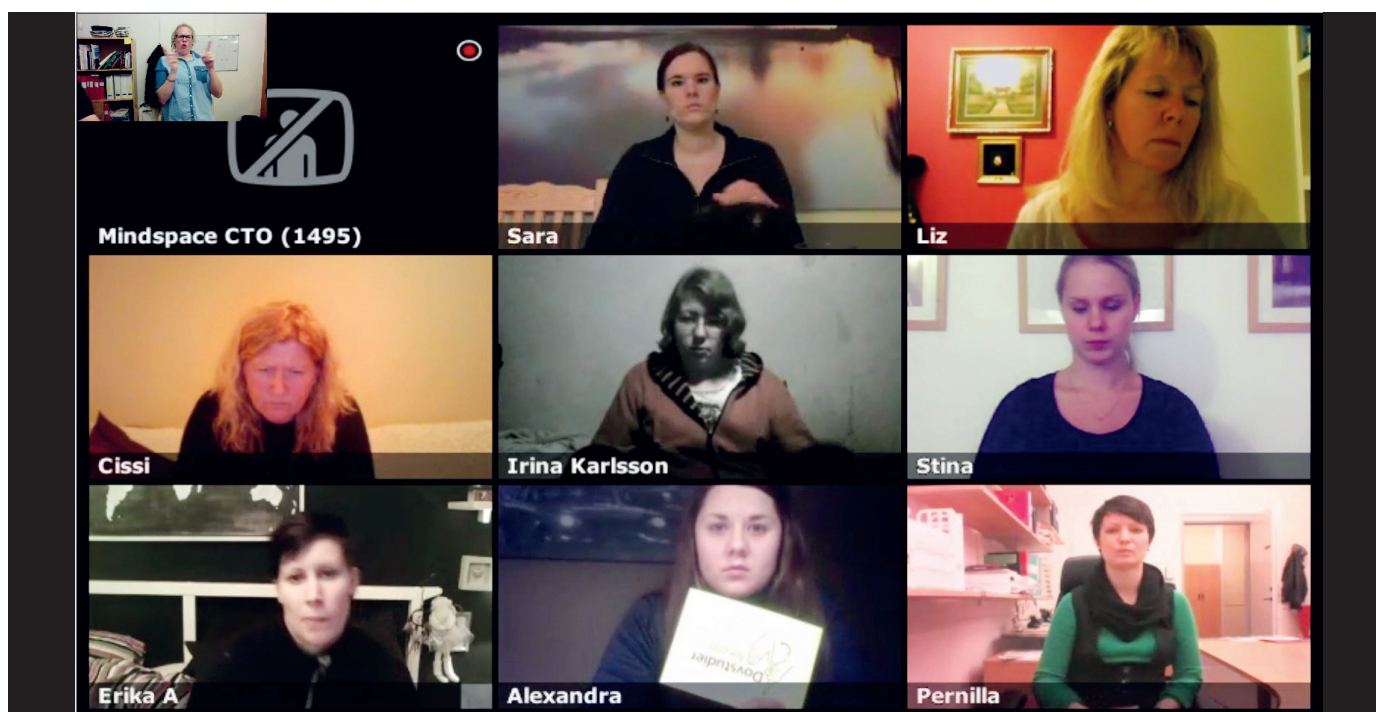
DÖVA FÖREBILDER

SLUTORD

Senast uppdaterad: 30 september 2014

Sidansvarig: [Institutionen för lingvistik](#) [Bokmärk och dela](#) [Tipsa](#)

Videokonferens för upp till 28 personer

SDR:s och SDUF:s projekt Dövstudier för alla har haft distanskurser den här vårvintern. De använder sig av en unik nätbaserad videokonferensteknik. Upp till 28 personer kan delta i den.

– Det är en fantastisk teknik. Fler, till exempel dövföreningar, borde ta efter den, säger Julia Kankkonen, projektledare.

Den videokonferensteknik som projektet Dövstudier för alla har är utmärkande genom att den kan ta så många som 28 personer. Inte bara det, de kan befinna sig på upp till 28 olika platser. Alltså kan de vara var som helst i världen bara de är uppkopplade mot nätet. Systemet som används heter Scopia och kommer från ABF.

– Videomötessystemet bygger på öppna standarder till skillnad från Skype. Det går att koppla upp sig via fasta videokonferenssystem, datorer, surfplattor och smarta mobiler. Man kan även ringa in med telefon med bara ljud, om man är hörande naturligtvis, säger Christian Wåhlin, ansvarig för pedagogisk- och teknisk utveckling vid ABF.

DT fick vara med på en av de distanskurser som Dövstudier för alla anordnade. Tio deltagare diskuterade begreppet deafhood. Projektledare Julia Kankkonen och projektmedarbetare Johanna Karmgård ledde kursen. De hade två teckenspråkstolkar bredvid sig, som både tal- och teckenspråkstolkade. Vi var totalt femton personer. Allt flöt på smidigt och såg naturligt ut. Till exempel åt en deltagare middag under kursen, och en annan klappade sina katter. Ibland försvann någon ur bild eller högtalare eller så var bildkvaliteten mindre bra. Då berodde det på nätuppkopplingen, inte på själva tekniken.

– Vi måste ha en särskild mötesteknik för att det ska kunna fungera. Det är att när någon vill prata så får de hålla upp en skylt, säger Julia Kankkonen.

Vad tycker ni deltagare om den här tekniken?

– Fantastiskt att vi som bor utspridda i Sverige kan delta så här. Sedan är det väldigt bra att man kan få använda teckenspråk, inte minst om man bor i en liten stad där man kanske inte har möjlighet till kommunikation på teckenspråk, säger Sara Kantare.

– Häftigt att vi kan ha en gemensam plats för dialog, säger Pernilla Gynnerstedt.

– För mig som hörande är det bra att träna på teckenspråk, säger deltagaren Liz Adams Lyngbäck.

– Tekniken är fantastisk, men det är jobbigt med små bildrutor. Svårt att avläsa teckenspråk då, säger Alexandra Gozon och flera håller med henne.

Julia Kankkonen och Johanna Karmgård tycker att fler, till exempel dövföreningar, borde använda en sådan teknik. Möjligheterna är oändliga enligt dem.

– Man kan till exempel ha bokcirkel, säger Johanna Karmgård.

– Eller till exempel sy- eller bakkurs! säger Julia Kankkonen.

En organisation som är medlem i ABF och vill testa tekniken kan vända sig till Christian Wåhlin på ABF. Om man har folkbildningsverksamhet kan man vända sig till ett studieförbund eller folkhögskola. Då kan man få tillgång till tekniken via Folkbildningsnätet.

TEXT OCH FOTO: NICLAS MARTINSSON

Om ni vill veta mer om projektet Dövstudier för alla, kolla på:
www.sdr.org/vara-fragor/projekt-dovstudier-for-alla

Harlan Lane

BAKOM VÄLVILJANS MASK

FÖRSVAGNING AV
DÖVSAMHÄLLET

Dövstudier för alla: Releasemingel x 3

Projektet Dövstudier för alla har tre releasemingel, där vi presenterar vårt nya material. Vi kommer att fira projektets framgångar och vi bjuder på buffé!

Välj den stad som passar dig bäst: Örebro 10 oktober, Umeå 7 november eller Malmö 5 december (kl. 19-22 i alla städer). Anmäl till dovstudier@sdr.org. Uppge ditt namn och i vilken stad du vill delta samt eventuella allergier. Antal platser är begränsade, så först till kvarn gäller.

Anmäl dig senast:

- Örebro, söndag 21 september
- Umeå, söndag 19 oktober
- Malmö, söndag 16 november

AUDISM * CASTBERGGÅRDSSYNDROMET * DEAFHOOD * DÖVHISTORIA * PÅ TECKENSPRÅK

Vi har länge tittat genom
nyckelhålet för att få inblick om dövstudier
– nu vrider vi om nyckeln och öppnar dörren:

”Dövstudier är till för alla!”

Välkommen till en spännande forsknings-
konferens med olika föreläsningar arrangerat
av projektet *Dövstudier för alla* samt bokrelease
av den dövhistoriska serieboken ”Seger”.

Fredagen den 23 januari 2015, kl. 9-17
i Kata-salen i ABF-huset
Sveavägen 41 i Stockholm

Föranmälan är obligatorisk
till: dovstudier@sdr.org
senast den 12 januari.

För mer information
och program:

www.sdr.org

Välkomna till Dövstudier för alla finalkonferens!

Vi välkomnar alla intresserade, men vänder oss särskilt till professionella som har daglig kontakt med döva, samt myndigheter, tjänstemän och andra som har att fatta beslut som påverkar dövas liv.

09.00 Kaffe/The och smörgås samt registrering

09.30 Inledning av SDR:s förbundsordförande Hanna Sejlitz och projektledare Julia Kankkonen

10.00 "Nya perspektiv på dövas tvåspråkighet" *Krister Schönström*

11.00 "Förälder som tänker på sinnen, språk och teknik: ett avhandlingsprojekt växer fram" *Elisabeth Adams Lyngbäck*

12.00 Lunch

13.00 "Flerspråkighet och språkundervisning i moderna språk i ett teckenspråkigt klassrum" *Karin Allard*

14.00 "Vad är ett normkritiskt genusperspektiv?" *Malin Johansson*

15.00 Paus – Kaffe/The och kaka

15.30 Julia Kankkonen och Johanna Karmgård summerar projektet Dövstudier

16.30 Avslutning

Konferensen är kostnadsfri men lunch är till självkostnadspris.

Vill man ha förbeställd lunch är priset 100 kr och detta ska då uppges i anmälan.

Lunch är på restaurang "2 grabbar" som ligger i samma hus som ABF huset.

Kostnaden för lunch betalas in på SDR:s bankgiro 900-0241 senast 12 januari.

Ange "Dövstudiekonferens" och ert namn vid betalning.

Anmälan är bindande och vid förhinder kan platsen överlåtas till annan person. Anmäler man sig men inte kommer faktureras 200 kr, för att täcka kostnader för fika samt administration.

Antalet platser är begränsat, max 150 personer.

Krister Schönström

fil. dr, Universitetslektor på Stockholms Universitet

"Nya perspektiv på dövas tvåspråkighet"

Krister Schönström arbetar som universitetslektor vid Institutionen för lingvistik, Stockholms universitet. Krister undervisar och forskar i ämnen Svenska som andraspråk för döva och Teckenspråk. Hans forskningsintressen rör dövas tvåspråkighet inklusive teckenspråk, språkinläring och teckenspråktest. Han är särskilt intresserad av frågan om hur döva lär sig svenska och teckenspråk. Hans forskning har innefattat tvåspråkig utveckling hos döva skolelever, utveckling av teckenspråktest och studier i hur hörande lär sig teckenspråk som andraspråk.

Föreläsningen kommer att behandla aktuell forskning som rör dövas tvåspråkighet inklusive teckenspråk och svenska. Som en bakgrund kommer föreläsningen att starta med definitioner på dövas tvåspråkighet. Hur definierar vi vilka som är tvåspråkiga? Därefter kommer Krister att redogöra för historiska perspektiv på dövas språk och aktuell forskning kring dövas tvåspråkighet och tvåspråkighet i allmänhet. Vad har hänt i forskningsfältet de senaste decennierna fram till idag? Vad vet vi idag? Krister kommer att avsluta med att presentera och diskutera nya perspektiv på dövas tvåspråkighet.

Elisabeth Adams Lyngbäck

Doktorand vid Institutionen för pedagogisk och didaktik på Stockholms universitet

"Förälder som tänker på sinnen, språk och teknik: ett avhandlingsprojekt växer fram."

Elisabeth Adams Lyngbäck är doktorand vid Institutionen för pedagogik och didaktik på Stockholms universitet. Hon tillhör gruppen Pedagogik och hälsa och kombinerar sina tidigare studier från University of Kentucky i lingvistik och vuxnas läroprocesser med samhällsvetenskaplig hälsoforskning och funktionshinder forskning.

Föreläsningen handlar om hur idén om hennes forskning har vuxit fram. Elisabeth har undervisat vuxna på folkhögskola och studieförbund i språk-, beteende- och samhällsämnena i 20 år. När hennes familj behövde teckenspråk för sin dagliga kommunikation med deras yngsta barn kom hon i kontakt med nya världar och forskningsintresset tog form. Där mötte hon andra vuxna som började lära sig teckenspråk samtidigt som de lärde sig hur man 'blir en förälder som tänker på sinnen, språk och teknik'. Hon såg ett tvärvetenskapligt fält för ett avhandlingsprojekt om hur hörande föräldrar till barn som använder cochleaimplantat upplever sin vardag. Intervjustudien med föräldrar tillsammans med etnografiskt material om hur föräldrar delar med sig av erfarenheter i olika sociala sammanhang och medier kommer att användas för att belysa upplevelser av medicinska praktiker och möten med idéer om teknologi och teckenspråk.

Karin Allard

Akademien för Humaniora, Utbildning och Samhällsvetenskap Örebro universitet

"Flerspråkighet och språkundervisning i moderna språk i ett teckenspråkigt klassrum"

Karin Allard är filosofie doktor i pedagogik. Karin disputerade 2013 med en avhandling som handlar om språkundervisning i moderna språk för döva, hörselskadade och elever med CI i specialskolan. Hennes forskningsområde är huvudsakligen om flerspråkighet, kommunikation, interaktion och lärande. I studien undersöktes hur döva, hörselskadade och elever med CI samt lärare i språkundervisningen använder, kommunicerar och interagerar i språkämnet då svenskt teckenspråk är undervisningsspråket. Studien lyfter fram flerspråkighet som ett centralt begrepp för att visa på hur olika språkliga modaliteter blir ett framträdande användningsmönster i samspelet mellan lärare och elever i klassrumsstudien.

Föreläsningen kommer att handla om vikten av att undersöka och utveckla språkundervisningen i svenska skolan idag eftersom vi idag i större utsträckning än tidigare befinner oss på en flerspråkig och internationell arena. Elever inom specialskolan befinner sig även på denna internationella arena och av den anledningen blir det viktigt att här tala om språkundervisningen som en demokratisk rättighet för alla elever både ur ett nationellt som ett internationellt perspektiv. Att tillägna sig flera språk ingår i dag som en rättighet och möjlighet för elever att både kunna utöka sina språkliga kompetenser likväl som sina färdigheter i andra språk. Detta för att kunna röra sig mellan olika nationella och kulturella gränser. Om dessa frågor kring utbildning och vårt alltmer vidgade globala arbetsmarknad kommer föreläsningen att beröra i nära anslutning till klassrumsstudiens resultat.

Malin Johansson

Student på Social Studies of Gender på Lunds Universitet

Vad är ett normkritiskt genusperspektiv?

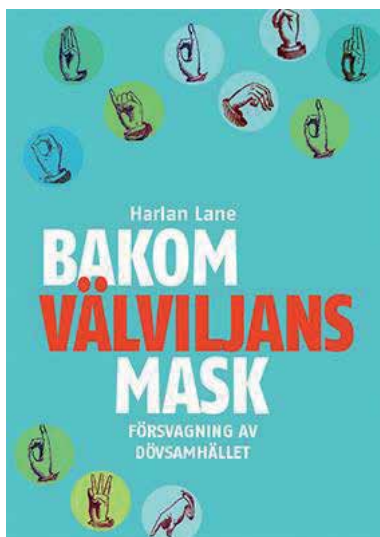
Malin Johansson är student på masterprogrammet Social Studies of Gender på Lunds Universitet. Hon håller på med slutarbetet av sin masteruppsats som handlar om hur kvinnor i minoritetsgrupper organiserar sig. Hon har alltid engagerat sig i sociala orättvisor, och har även varit mycket engagerad i internationella frågor. Hon var också LSU:s representant till FN:s generalförsamling 2011. Malin har tidigare varit ordförande för Stockholms Dövas Ungdomsråd, SDUR, samt Sveriges Dövas Ungdomsförbund, SDUF. För tillfället är hon vice ordförande i FQ-kvinnor och funktionshinder. Hon ser sig själv som aktivist, som påverkar genom debatter, texter, vloggar, och deltagande i demonstrationer.

Malins föreläsning ger en genomgång av hur ett normkritiskt genusperspektiv kan tillämpas. Föreläsningen diskuterar vilken nytta dövsamhället skulle ha av ett praktiskt användande av intersektionalitet. Intersektionalitet är ett teoretiskt begrepp som beskriver hur maktstrukturer samverkar och förstärker varandra i olika former av diskriminering. Intersektionalitet bidrar till förståelsen att de flesta döva har någon gång upplevt audism, men inte alla döva har upplevt audism på samma sätt. Föreläsningen kommer även att ta upp frågor kring huruvida vi behöver ett genusperspektiv i dövvärlden? Och hur kan genusvetenskapen sammankopplas med dövstudier?

Dövmedvetandemånad

USA har sedan en lång tid en tradition av sk. Dövmedvetandemånad som sker under septembarmånad varje år. En månad för att upplysa om olika ämnen och frågor som har med dövkultur och dövas historia att göra. Vi valde under projektet 'Dövstudier för alla' att göra en svensk testversion av denna månad inne på vårt kontor och i samband med SDR:s Öppet hus den 18 september 2014 fick vi ett stort intresse och många frågor dök upp.

Odyssée genom teckenspråkets och dövsamhällets historia

Bakom välviljans mask, Harlan Lane, Bilda förlag & idé, 304 sidor

Bakom välviljans mask är en odyssee genom teckenspråkets och dövsamhällets historia. Lane beskriver ingående de strömningar och tendenser som har färgat och som fortfarande färgar synen på döva genom tiderna. Att döva alltid varit tvungna att försvara sitt eget språk och sin egen kultur, det vet vi. Men Lane nöjer sig inte där. Han argumenterar hårt mot synen på döva som en grupp med funktionshinder. Han argumenterar ännu hårdare för dövas rätt att vara en minoritet med eget språk och egen kultur. Han går hårt åt hörandes självpåtagna rätt att veta vad som är bäst för döva och de övergrepp som en okunnig hörande norm begått på döva. Helt ovetandes förstås för det handlar väl inte om elakhet utan om okunskap? Lane pekar på flera saker som hörande tror sig göra för dövas bästa men som allt som oftast slutar som en björntjänst. Hans argument för alla döva barns rätt till teckenspråkig skola är självklara och som läsare ilsknar man till rejält när det svart på vitt presenteras siffror, statistik och konsekvenser av en oralistisk skola och hur illa det gjort och fortfarande gör. Boken handlar förstås främst om USA och ASL men tar oss också till Afrika och till Norden och till lilla Sverige som nämns flera gånger.

Boken är välskriven, känns bra underbyggd och Lane lämnar inga luckor för läsaren att tvivla på hans argument. Boken är ett slag rakt i solar plexus på den hörande norm vi lever i och borde bli en obligatorisk läsning för alla döva såväl som för alla hörande som på något sätt har med döva att göra. Den får mig att bli arg och gnissla tänder men det är också en bekräftelse och en påminnelse om att kampen fortfarande lever. Att projektet Dövstudier för alla låtit översätta den till svenska kan vi bara hurra för. Tack! Boken behövs!

Harlan Lanes bok lämnar bara en sak kvar att önska, boken är skriven 1999 och mycket har hänt sedan dess. En uppgradering till dagens läge år 2014 vore troligen lika skrämmande som intressant att läsa.

YLVA BJÖRKLUND

Ett bra stycke dövidrottshistoria

Samarbete är vår styrka, Urban Mesch & Johanna Mesch, (eget förlag), 368 sidor

Boken är Urban och Johanna Meschs tredje bok om dövidrotten. Denna gång gör de en djupdykning i Nordens och baltländernas långa gemensamma dövidrottshistoria: Nordiska Baltiska Dövidrottsförbundet (NBDI) är exempelvis den äldsta internationella idrottsorganisationen i världen för döva.

Boken berättar om hur dövidrotten växt fram tack vare att döva idrottsledare och idrottsmän flyttade runt inom Norden. Det gjorde att idrotten korsade gränserna och föreningslivet vann mark. Bokens 368 sidor vittnar om de många mästerskap och tävlingar som hållits under de 102 år som NBDI funnits.

Boken har glädjande nog mycket bilder som förstärker tidsandan genom åren i dövidrotten: till exempel den starka bild från Världsspelet i Stockholm 1939 som visar avslutningsbanketten. I bakgrunden av salen finns en stor flagga med svastikan på. Föga anade deltagarna som satt där och åt att bara dagar efteråt skulle andra världskriget bryta ut och dra ned rullgardinen för dövidrotten och mycket annat, för lång tid framåt. Författarna har gjort ett gediget faktainsamlade arbete. Dock kanske hade man vunnit på att ha fler ögon vid faktagenomgången innan tryck, då det finns flertalet fel, som t.ex. lagbilder med bildtexter som visar ett årtionde fel, vilket ger intryck av att boken inte genomarbetats ordentligt.

TOMAS LAGERGREN

Imponerande researcharbete

Teckenspråkets guldålder, Lennart Andersson, Dövia (förlag), 173 sidor

Lennart Andersson skildrar dövas historia under perioden ca 1700 – 1880 i Paris, som på den tiden var Europas intellektuella och kulturella centrum, och Sverige. Han beskriver hur teckenspråket levde och utvecklades bland döva och hur hörande accepterade det som dövas språk. Charles-Michel de l'Épée, som grundade världens första allmänna skola för döva i Paris runt 1760, har givetvis en plats i boken. Men det finns andra intressanta personer i boken också. En av dem är hantverkaren Pierre Desloges som 1779 utgav en skrift om teckenspråket och dess betydelse. Att en döv skrev en bok om sitt språk redan för över 230 år sedan är unikt.

Andersson har gjort ett gediget researcharbete. Önskvärt är att en lättläst version av Teckenspråkets guldålder tas fram så att ännu fler kan läsa den, t.ex. högstadielärover. Boken kan upplevas som lite tungläst då den är faktaspäckad.

NICLAS MARTINSSON

Fr.v: Jonna Delvert, Malin Johansson, Karin Allard, Elisabeth Adams Lyngbäck och Krister Schönström. FOTO: MOA GÄRDENFORS

Dövstudier för alla arrangerade en forskningskonferens

SDR:s och SDUF:s tvååriga projekt ”Dövstudier för alla” går mot sitt slut. I fredags arrangerades en forskningskonferens där fyra föreläsare bjöds in. Föredragen handlade huvudsakligen om språk.

Projektet ”Dövstudier för alla” har under två års tid utvecklat ett slags webbaserad kunskapsbank om dövstudier, som innefattar kunskaper om dövas historia, kultur och samhälle, ordnat distanskurser i dövstudier och gett ut böcker med mera. På fredag den 30 januari avslutas projektet. I fredags anordnades därför en forskningskonferens i ABF-huset i centrala Stockholm. Över 150 personer från hela Sverige deltog. Många i publiken arbetar till vardags med och för teckenspråkiga döva och hörselskadade, till exempel lärare, psykologer och teckenspråkstolkare.

SDR:s ordförande, Hanna Sejlitz, hälsade välkommen:

– I dag är det ofta tal om vad gruppen teckenspråkiga döva och hörselskadade inte har. Vi vill vända på det och istället berätta om vad vi har. Därför är det viktigt med dövstudier, sade hon.

Konferensen var aktuell särskilt efter att Jonna Delverts dokumentär om hur tvåspråkigheten fungerade på Birgittaskolan sänts. Dokumentärfilmaren var på plats.

– Vårt mål med dokumentären är att det ska bli förändringar. Vi orkar inte gnälla mer, sade hon och många i publiken applåderade.

Krister Schönström, filosofie doktor och universitetslektor i svenska som andraspråk för döva och teckenspråk på Stockholms universitet, gick ut först av de fyra föreläsarna.

Han berättade om nya perspektiv på tvåspråkigheten hos döva. I början på 1980-talet var det vanligt att tvåspråkiga döva hade teckenspråk som förstaspråk och skriven svenska som andraspråk. Idag har perspektivet på tvåspråkigheten hos döva förändrats. Eftersom allt fler döva CI-opereras, är det vanligare att de får talad svenska som förstaspråk och teckenspråket som andraspråk. Därför är det väldigt individuellt hur tvåspråkighet definieras idag. Tvåspråkighet kan betyda teckenspråk och skriven svenska, och/eller talad svenska.

– Det kan bli en utmaning för skolorna, sade Krister.

Krister Schönström delar också med sig forskning som till exempel visar att tidig tillgång till teckenspråk främjar skriv- och talutvecklingen.

Den andra föreläsaren var Elisabeth Adams Lyngbäck. Hon är doktorand vid institutionen för pedagogik och didaktik på Stockholms universitet. Hennes avhandlingsprojekt handlar om föräldrar som tänker på sinnen, språk och sinnen. Hon har en syster med hörselnedsättning, en moster med cochlea implantat (hon fick det när hon var 80 år gammal) och en son med Down syndrom. När hon och maken fick sonen fick de rådet att lära sig teckenspråk och använda det så mycket som möjligt med honom. På grund av sin bakgrund blev hon intresserad av att veta hur föräldrar till barn med cochleaimplantat upplever sin vardag. Därför bestämde hon sig för att forska i det området. Hon menar att de föräldrar som har barn med cochlea implantat och som lär sig teckenspråk befinner sig i ett slags mellanrum – mellan den auditiva och den visuella världen. Det intressanta

är enligt henne hur dessa föräldrar hanterar det mellanrummet i olika sociala sammanhang och vad det är som händer i mellanrummet. Det kan till exempel vara att de stöter på ableism (nedsättande attityd mot personer med funktionsnedsättning) och får kännedom om hur omgivningen förväntar sig att deras barn ska kunna höra.

I slutet av föreläsningen tog hon på sig aktivistrollen och vädrade sina personliga åsikter: det är att vi måste sluta med att säga "du har lyckats med det trots att du är ...".

Ett exempel är att man säger "Du är döv. Ändå har du lyckats med det".

– Istället ska man säga "Personen har lyckats med det för att den är..."! De skulle annars aldrig ha lyckats om de inte var blinda, flyktingar..., sade Elisabeth Adams Lyngbäck bestämt.

Karin Allard är filosofie doktor i pedagogik på Örebro universitet. Hon har gjort en avhandling om språkundervisning i moderna språk för döva, hörselskadade och elever med CI i specialskolan. Till exempel hur kommunikationen i klassrummet fungerar. Hon säger att språk, kommunikation och interaktion är de grundläggande punkterna för lärarna att känna till.

I slutet av hennes föreläsning hade hon en diskussion med publiken om möjligheten att använda amerikanskt teckenspråk (ASL) alternativt brittiskt teckenspråk (BSL) under engelsklektionerna. Åsa Helmersson, språklärare på Manillaskolan, bedömde att man helst inte skulle blanda ASL eller BSL med engelska på samma lektion eftersom det är två olika språk. Hon fick inte medhåll av Casper Lund från Länsteatern i Örebro som förespråkade att man skulle använda ett engelskt teckenspråk på engelsklektionerna. Med egen erfarenhet säger han att man lär sig engelska snabbare på det viset.

– Mitt yngre syskon hade BSL på sina engelsklektioner i Oslo och då blev hen mycket bra på engelska, motiverade han.

Malin Johansson, mastersstudent i genusvetenskap vid Lunds universitet, var den fjärde och sista föreläsaren. Hon tog upp ungefär samma ämne som på Dövas dag i Hässleholm förra året. DT refererade den – läs [här](#). Men med skillnaden att i fredags handlade hennes föredrag inte om normkritiskt tänkande i organisationer utan mer allmänt om normkritiskt genusperspektiv. Om man satte på sig genusglasögonen så lade man märke till mönster man inte sett eller tänkt på förut om hur icke-jämställda kvinnorna och männen var. Malin Johansson tillade att samma sak gällde dem som hade "dövglasögon" på sig. Om man pluggade eller hade kunskap i dövstudier så lärde man se världen på ett annat sätt. Ett exempel var att man med sina dövglasögon kunde se att lärarnas teckenspråkskompetens hade betydelse för elevernas studieresultat och betyg på Specialpedagogiska skolmyndighetens (SPSM) specialskolor för döva och hörselskadade.

Julia Kankkonen och Johanna Karmgård, projektledare respektive projektmedarbetare bakom Dövstudier för alla, är mycket nöjda med konferensen.

– Vi märkte att konferensen var efterlängtat för det arrangeras för lite sådana konferenser här i Sverige, säger Johanna Karmgård.

– Det är roligt att alla fyra föreläsare är från Sverige och att vi inte behövt bjuda in internationella forskare. Det finns faktiskt många duktiga svenska forskare som forskar i döv- och/eller teckenspråksrelaterade områden. Vi hoppas att vi använder oss mer av dem och samarbetar mer med dem i framtiden, säger Julia Kankkonen.

Läs mer om projektet Dövstudier för alla i Dövas Tidning nummer 1 som är ute i slutet av februari.

MOA GÄRDENFORS & NICLAS MARTINSSON

redaktionen@dovastidning.se

Publicerad 2015-01-26

Uppdaterad 2015-01-26

[Tillbaka till början](#)

Seriebok om dövas historia släpps

I dagarna släpps serieboken **SEGER** av Viktor Jäderlund. Huvudpersonen är Peter, döv född 1948. Han berättar om olika dövhistoriska händelser som är av avgörande betydelse för döva i dag.

 Tweeta 0

 Gilla 0

 +1 0

Peter låter läsaren kastas bakåt i tiden, till teckenspråkets guldålder på 1700-talet i främst Frankrike. Sedan får läsaren vandra genom de olika tidsepokerna. Till exempel får denna veta om den internationella lärarkongressen i Milano 1880, som beslöt att teckenspråk inte skulle användas i undervisningen för döva, och sedan hur döva återfick rätten till teckenspråket.

Varför är Peter född just år 1948?

– Peter har döva föräldrar. 1953 togs ordet dövstum bort (Skolöverstyrelsen beslöt att det ordet inte längre skulle användas). Redan som liten såg han sina föräldrar jubla över detta. Sedan år 1948 en bra årgång för Peter får bland annat se att oralismen finns kvar till viss del och att teckenspråket blev erkänt av riksdagen som dövas första språk 1981, säger Viktor Jäderlund.

SEGER är en del i Sveriges Dövas Riksförbunds och Sveriges Dövas Ungdomsförbunds projekt, Dövstudier för alla. Inom kort finns den att köpa i bokhandeln på nätet.

DT recenserar serieboken **SEGER** i papperstidningen Dövas Tidning nummer 1 som är ute från och med den 26 februari.

NICLAS MARTINSSON

niclas.martinsson@dovastidning.se

Publicerad 2015-01-28

Uppdaterad 2015-01-28

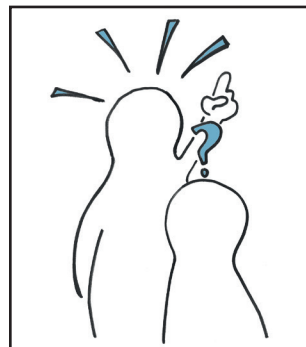
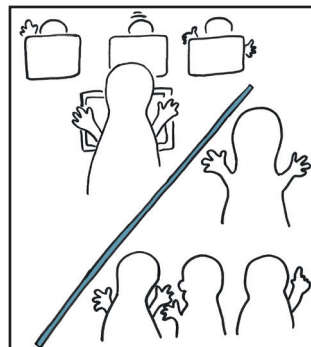
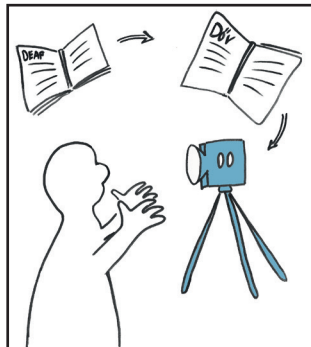
[Tillbaka till början](#)

för alla

Dövstudier

för alla

● Samla böcker, filmer och artiklar som berör/handlar om historia, kultur och rörelse.

● Översättning, textbearbetning av litteratur.

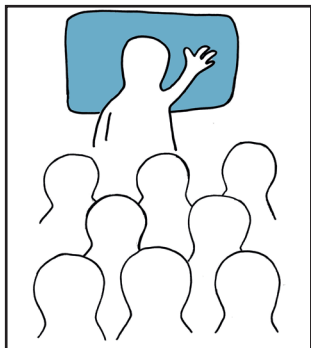
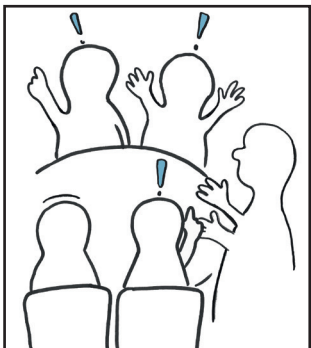
● Distanskurs och kurs om dövstudier.

● Om du söker efter någon litteratur, så sök vidare...

Dövstudier

"Dövstudier är det samlande begreppet för dövsamhälle, dövkultur och dövhistoria. Projektet ska erbjuda kompetensutveckling, ett nationellt kursutbud samt en webbaserad kunskapsbank."

2015

● Samtala med expertpersoner, referensgrupper och konsulenter.

● Informationsbesök, marknadsföra om projekt.

● Kursplan med tre olika målgrupper samt utvärdering av kurser.

● Sök litteratur på en webbaserad kunskapsbank.

Kontakta oss:

Om projekt:
Julia Kankkonen
Projektledare
julia.kankkonen@sdr.org

Om kursmaterial:
Johanna Karmgård
Projektmedarbetare
johanna.karmgard@sdr.org

Hallå där... Julia Kankkonen

Projektledare för det tvååriga projektet "Dövstudier för alla"

Julia Kankkonen tecknar "döv" och "studier".

Varför behövs projektet?

– Döva vill veta mer om sig själva. Även personer i deras omgivning vill lära sig mer om döva, dövkultur och teckenspråk. Döva får ofta frågan "Vad är dövkultur?". De blir osäkra på hur de ska kunna ge ett bra svar. Sedan kan vi se hur populära dövkultur, deaf gain och deafhood är som samtalsämnen i sociala medier. De som initierar sådana diskussioner kommer ofta från Storbritannien och USA. Deaf studies eller dövstudier finns som universitetsämnen där, men inte i samma etablerade form här i Sverige. Det var bland annat därför vi startade det här projektet.

Hur ska du jobba den närmsta tiden?

– Vi ska först göra en kartläggning. Då kollar vi bl.a. vad det finns för dövstudiematerial och vilka modeller Storbritannien och USA har när det gäller undervisning i dövstudier. Tanken är att en del böcker och filmer om döva eventuellt kan översättas till

svenska och/eller svenskt teckenspråk, och att vi tar fram egenproducerat utbildningsmaterial som passar våra svenska förhållanden. Vi ska också ta fram en kunskapsbank på en webbplats, som ska finnas kvar när projektiden är över.

Vad hoppas du att projektet leder till?

– Vi kommer att jobba med två parallella målgrupper: döva för att stärka sin självkänsla och för alla andra som är intresserade, t.ex. anhöriga och yrkesgrupper som jobbar för och med döva för att få ökad förståelse för dövas situation och historia. Det unika är att vi kommer att lyfta dövstudier som en angelägenhet för alla, inte bara för döva själva. I övrigt vill jag säga att de som har bra material – böcker, videor ..., om döva gärna får kontakta mig.

NICLAS MARTINSSON

Kontakta Julia: julia.kankkonen@sdr.org och dovstudier@sip.omnitor.se (bildtelefon)

Kristina Svartholm avtackad

SDR deltog i avtackningsceremonin för professor Kristina Svartholm, som Lingvistiska institutionen vid Stockholm Universitet bjudit in till.

Det var ett innehållsrikt program med intressanta föreläsningar och hyllningstal till Kristina Svartholm. Även SDR deltog bland talarna för att tacka Kristina för ett fint och betydelsefullt samarbete. 1998 utnämndes Kristina Svartholm till professor i Svenska som andra språk för döva. Utnämningen innebar ett vetenskapligt erkännande av dövas behov av tvåspråkighet. SDR har i många år arbetat hårt för rätt till teckenspråk i dövundervisning och haft stor nytta av Kristinas forskning i tvåspråkighet.

Kristinas vetenskapliga forskning har också uppmärksamats mycket internationellt och bidragit till spridning av kun-

skap om tvåspråkighet i hela världen. Det har betytt mycket för döva barn och deras rättighet till en bra utbildning. Kristina Svartholm fick vid kongressen i Leksand 2009 mottaga Kruthmedalj nr 21 för sina insatser.

I samband med avtackningsceremonin passade SDR på att hälsa på hemma hos Kristina för att överlämna en avskedsgåva. Då fick vi också tillfälle att i lugn och ro diskutera språk, dövsamhälle och framtiden och tacka Kristina för det goda samarbetet under många år.

Kristina Svartholm vill genom SDR och DT framföra en hälsning och tack till alla läsare.

RAGNAR VEER, FÖRBUNDSORDFÖRANDE

● En flexibel specialskola

Enligt information vi fått gör Utbildningsdepartementet nu en gemensam proposition av betänkandena "Med rätt att välja" och "Likvärdig utbildning". Den planeras blir klar före sommaren och beslutas i Riksdagen under hösten 2013. Vi fortsätter betona våra synpunkter, som framkommit i bl.a. våra remissvar.

● Almedalen 2013

SDR planerar att även i år vara i Almedalen, och samarbeta med DHB, VIS, FSDB och DBU. Från SDR deltar Ingela Jacobsson, Liselotte Burvall, Göran Alfredsson och Tomas Hellström.

● Fjärrundervisning i tsp

SDR är remissinstans för betänkandet "Utbildning för elever i samhällsvård och fjärr- och distansundervisning" (SOU 2012:76). Det föreslås att teckenspråk och andra språk ska kunna erbjudas i grundskolor genom fjärrundervisning, om det t ex saknas lärare eller är för få elever på skolan. SDRs remissvar finns på www.sdr.org.

● Meritpoäng för teckenspråk

Efter riksdagsbeslutet om att likställa teckenspråk för hörande med moderna språk har regeringens förslag nu kommit och finns att läsa på www.regeringen.se.

Förslaget är ute på remiss till den 21 maj innan ändringar i högskoleförordningen träder i kraft. Regeringen har nu också gjort en ändring i gymnasieförordningen så att elever kan välja teckenspråk för hörande istället för moderna språk.

● Översyn av vårdbidrag

Socialdepartementet har nu tillsatt en arbetsgrupp, under ledning av Håkan Ceder, för att göra en översyn av bl.a. handikappersättning och vårdbidrag. Målet är att åstadkomma ett mer sammanhållet system för ersättning och merkostnader. Arbetsgruppen ska lämna en slutredovisning senast 31 oktober 2014. Från SDRs sida bevakar Liselotte Burvall delen som berör handikappersättningen och Jenny Ek vårdbidraget. SDR planerar, förutom att samla in erfarenheter från medlemmar, att göra en enkätundersökning före sommaren.

● Falsa döva lurar folk

I flera veckor har en stor del av arbetstiden på SDRs kansli gått åt till de falska döva som rör sig runt i Sverige med namninsamlingslistor till förmån för "dövstumma" och handikappade barn. När man skrivit sitt namn kommer kravet på donation av pengar, ofta flera hundra kronor. Det började med rapporter från Göteborgstrakten i mitten av mars, och gick sen vidare genom landet. SDR har medverkat i ett flertal inslag i radio och TV och varnat för bedrägarna, haft täta kontakter med polisen, och fått många samtal och mejl från personer som råkat ut för detta bedrägeri. Nu verkar det ha lugnat sig lite ute i landet, men ökat i Malmö och Stockholm sista veckan i april. Det som upprör oss är att bedrägarna utger sig för att företräda SDR, och en del har också kopierat SDRs logga på papperet.

● Dövstudier för alla

Johanna Karmgård är ny projektmedarbetare/kommunikatör i projektet Dövstudier för alla. Dövstudier är det samlande begreppet för dövsamhället, dövkultur och dövhistoria. Vi har tidigare berättat om projektet här i DT och mer information finns på SDRs hemsida. Nu jobbar projektet med att samla in litteratur, artiklar, böcker och videor som handlar om döva, hörselskadade eller coda, samt skönlitteratur som har skrivits av döva, hörselskadade och coda.

Målet är att samla allt på en webbplats (kunskapsbanken) så att man lätt kan söka och hitta olika böcker och videor och annat material. Tanken är att det ska bli lätt att söka efter olika litteratur om döva, hörselskadade och coda.

Ni är alla välkomna med tips till:
dovstudier@sdrg.org

● Tolka Mig Nu

Socialdepartementet håller nu på med ett förslag om en samordnad tolktjänst, som ska vara färdig för remiss i juni 2013.

SDR tillsammans med åtta andra hörsselförbund drar igång kampanjen "Tolka Mig Nu", där vi efterlyser berättelser från medlemmar och dövföreningar som mött utmaningar i sin vardag när man behöver tolk. Vill du berätta om dina upplevelser? Gå in på kampanjens Facebook-sida och berätta, eller mejla anonymt till Jenny Ek: jenny.ek@sdrg.org eller på bildtelefon jenny.ek@sip.omnitor.se. Då kan berättelsen användas utan att det framgår vem som berättar och var denne person bor.

Teckenspråk är vägen till tillgänglighet

Temat för detta specialnummer är Allt om teckenspråk. Det ligger väl i linje med SDRs kongresslogan "Teckenspråk är så mycket mer än bara ett språk" och också SDRs vision som skulle kunna sammanfattas i "Allt PÅ teckenspråk".

SDR vill ha ett samhälle som är tillgängligt för döva och hörselskadade. Tillgänglighet för döva och hörselskadade förutsätter tillgång till teckenspråk. Teckenspråk är vägen till tillgänglighet genom hela livet.

Förutsättningar och behoven ser olika ut och förändras genom livet. Det gäller alla människor. Ett barn föds, ska få ett språk, gå på dagis, börja skolan, studera vidare, jobba, skaffa familj, genom hela livet ha kontakter med samhällets företrädare, få en rik fritid och god social service och så småningom flytta till äldreboendet.

Teckenspråk och tillgänglighet löper både parallellt och i varandra genom hela livet för döva och hörselskadade. Det är både vägen till målet och själva målet. Teckenspråk och tillgänglighet är SDRs hjärta och själ, och också bränsle och motor i SDRs intressepolitiska arbete.

Stöd SDR. Du kan stödja SDR på fler sätt. Ge en gåva, handla från vår webbutik, prenumerera på Månadslotten och prenumerera på Dövas Tidning. Gå in på www.sdr.org och klicka på Stöd SDR.

Bli medlem. Ju fler vi blir, ju fler som förstår.
Vi välkomnar alla! Döva, hörselskadade, hörande, anhöriga, vänner och alla andra.
Gå in på www.sdr.org och klicka på Bli medlem.

Dövstudier spränger gränser

Projektet "Dövstudier för alla" har fått en logo som visar det nya svenska tecknet för dövstudier. Det finns andra tecken för dövstudier, men vi tycker det var dags för ett svenskt tecken och ord.

Projektet Dövstudier kommer att finnas på plats under SDR:s kongress, och även vid pubaftenen hos Malmös Dövas Förening "Svenske", där ska vi ha en liten frågesport om dövstudier. Missa oss inte då.

Vi vill dela av oss ett citat från Inger Riis Laursen. "Kunskap. Döva har kunskap om hörande, hörande har kunskap om döva. Tillsammans skulle den kunskapen kunna spränga gränser."

Det är vad vi vill med "Dövstudier för alla". Det ska vara till alla. Låt oss spränga gränser tillsammans!

Du har kanske funderingar eller tankar, eller vill du bidra med någon insändare? Vi kommer att ha en spalt i varje nummer av Dövas Tidning. Tveka inte att maila oss på: dovstudier@sdr.org.

Bluffare fortsätter lura folk

● Bluffen med insamlingslistor har fortsatt under hela sommaren. De flesta orter i Sverige har fått besök av personer som utger sig för att vara döva och samlar in pengar för något sorts center för döva och funktionshindrade barn.

I Östersunds tingsrätt har en person dömts för bedrägeri, och rätten skriver: "X (personen) har falskeligen utgett sig för att samla in pengar åt en välgörenhetsorganisation genom att uppvisa intyg/blankett." X påstod att han inte förstod vad det stod på lappen, men rätten trodde inte på honom, utan anser att han måste ha varit medveten om innehållet och syftet och därmed uppsåtligt vilselett målsäganden (en person som gett 40 kr och sen insett att han blivit lurad och polisanmält X).

I början av juli kom ytterligare en dom i Norrtälje tingsrätt, gällande samma tillvägagångssätt. Och i skrivande stund är fyra personer gripna i Umeå och Skellefteå, och där väntar rättegång.

Kriminalinspektör Lars Minnedal vid Stockholmspolisen skriver i mejl till SDR att det är positivt att detta uppmärksammas rejält i media under sommaren. Flera personer har också blivit både gripna och dömda vilket förhoppningsvis sprider sig bland bedragarna. Sen tror han också att det lugnar sig efter sommaren, eftersom det helt enkelt blir för kallt att vistas utomhus på vintern. Men också att det är fullt tänkbart att samma sommarplåga återkommer även nästa år.

Ja, om han får rätt så ska vi vara bättre förberedda då. SDR har gjort ett enkelt flygblad med rubriken *Låt er inte luras!* På flygbladet syns tre exempel på insamlingslistor, och i texten framgår att det INTE är SDR eller någon dövförening eller annan seriös organisation som står bakom dessa insamlingar. Flygbladet kan hämtas på www.sdr.org.

Det första kanslimötet

● Säsongens första intressepolitiska kanslimöte med nya ordföranden Hanna Sejlitz har just ägt rum. Största delen ägnades åt att fördela de motioner som kongressen bifallit mellan olika handläggare. Inför arbetet med propositionen Nya Vindar diskuterades hur vi ska involvera medlemmar och dövföreningar i arbetet för att skapa det framtida SDR.

Ärlig sjukamp på Grönan

● Efter mötet tog personalen och nya ordföranden Djurgårdsfärjan till Gröna Lund, för den årligen återkommande sjukampen. Fem lag med tre i varje kämpade hårt om segern, både individuellt och för lagen. Ordförande Hanna visade på sina goda ledaregenskaper genom att strukturera spelordningen – alla går tillsammans. Några visade häpnadsväckande talanger i avancerade grenar, rulla liten boll i uppförsbacke, skjuta slangbella på uppställda burkar, skjuta mittiprick med lasersikte! Första platsen knep Johanna Karmgård, tätt följd av Florian Tirnovan.

Hur gick det för ordförande Hanna?

– "Jag kom ohjälpligt sist", kommenterar Hanna resultatet med ett stort skratt.

Vinnande laget bestod av Johanna Karmgård, Alexia Lefebvre och DT-redaktören Niclas Martinsson, följt av tvåan Florians lag med Åsa Henningsson och Helena Fremnell.

UR söker deltagare

● UR söker föräldrar och familjer som vill medverka i en ny tv-serie om föräldraskap, livsval, könsroller och hur vi har det med våra barn. De letar särskilt efter familjer med erfarenhet av någon form av funktionsnedsättning och gärna med olika sorters etniskt ursprung. Kanske en familj som inte ser ut som en traditionell kärnfamilj, eller står inför ett uppbrott, eller två familjer som ska bli en ny.

Premiär januari 2014. Intresserad? Maila: familjen@ur.se

Dövstudier

● Vi har fått in över sexhundra olika tips efter vår efterlysning om böcker, video och artiklar som handlar om kultur, historia och rörelse.

Men vi slutar inte att samla, så fortsatt skicka och tipsa oss. Speciellt artiklar behöver vi få in mer av. Mejla till: dovstudier@sdr.org.

För att fira projektets halvårsdag gjorde vi en frågesport som blev populär och efterfrågad bland deltagare på SDUFs årsstämma och SDRs kongress samt vid familjeläger i Leksand. Här nedan ger vi prov på tre frågor som fanns med i frågesporten.

På Dövas dag i Sundsvall kommer vi att ha frågesport under utställningen. Det blir också möjligt att ta med frågesportprogrammet, som liknar Jeopardy, hem, för att ytterligare sprida kunskap. Ett av syftena med projektet är ju just att spränga våra gränser när det gäller kunskapen om dövstudier.

Historia: På Milanokongressen 1880 vann talmetoden... med hur många röster?

Kultur: Vilket år började man använda begreppet Dövkultur i Sverige?

Blandat: Vilket år skedde den officiella ändringen från dövtum till döv?

www.sdr.org

SDIs 100-årsjubileum

● Den 17-18 oktober kommer SDR att medverka på ett s.k. event på Centralstationen i Stockholm för att fira SDIs 100-årsjubileum. Även Hörselskadades Riksförbund och IK Hephata deltar.

TAB omstruktureras

● De två konsulter som har anlitats för att se över TABs verksamhet och komma med förslag till effektivisering, har nu lämnat sin slutrapport och förslag till omstrukturering. Verksamheten fortsätter men med minskad personalstyrka. Leif Ulfsparré och Henryk Zwolinski har slutat, och vi tackar dem båda för fint arbete och önskar lycka till. Vi hälsar Valdemar Wojciuk välkommen tillbaka efter föräldraledigheten. TAB har nyligen skrivit på nya avtal och Valle tillsammans med resurser från SDRs kansli kommer att fortsätta verksamheten. Ytterligare information lämnas av Liselotte Burvall:

liselotte.burvall@sdr.org

Handisam

● Handisam följer varje år upp myndigheternas arbete med de funktionshinderpolitiska målen. Vid en konferens den 1:a augusti presenterades rapporten "Hur är läget" och diskuterades myndigheternas samråd med funktionshinderrörelsen. Maria Larsson, barn- och äldreminister berättade att de förbereder en proposition om tolktjänsten till våren 2014.

Dövas Nordiska Råd

● Förbundsordförande Hanna Sejlitz och kanslichef Stig Kjellberg deltog i DNR-möte i Köpenhamn i slutet av augusti. Efter ett besök på finska ambassaden och lunch på danska dövförbundet följde en träff med representanter för Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet. Tre huvudfrågor avhandlades: Teckenspråk i Nordiska språkkonventionen, teckenspråkets ställning i Danmark och möjlighet att få tolk vid vidarestudier i ett annat nordiskt land.

Sedan gick färden vidare till Castbergs gård för DNR-möte. Vi diskuterade bland annat påverkansarbete i Norden och FN-konventionen för personer med funktionsnedsättning. Döva grönlänningar genomförde sin årliga träff på samma plats. Bristande tillgång till tolkar och internet gör att döva på Grönland har svårt att vara delaktiga i samhället.

Dialog med SVT Teckenspråk

● Hanna Sejlitz, Patrik Nordell och Ingela Jacobsson från SDR har träffat Anna Holm-Larsson, Elisabeth Ulfsparré och Håkan Björklund från SVT. SVT Teckenspråk vill ha god kontakt med publiken och vi diskuterade möjliga vägar. Vi berörde även ämnen som programkvalité, teckenspråk i rutan och samverkan mellan våra organisationer.

Lika Unika

● SDR är ny medlem i Federationen Lika Unika, och hälsades varmt välkomna till samarbetet av de andra organisationerna vid första mötet. Det togs upp hur Sverige följer FN-konventionen för personer med funktionsnedsättning, Lika Unikans engagemang i Post 2015 – Hållbarhetsmålen, samt representationen i Nordiska rådet och plattform för hjälpmedel.

Dövstudier kurs på distans

● Projektet "dövstudier för alla" ger er en förståelse för er egen historia, kultur, och sådant som berör oss, t.ex. audism, Deafhood och rörelse. Dövstudier är inte studier om "dem", utan studier om oss!

Vi kan antligen erbjuda en kurs på distans, oavsett om du är döv eller hörande, eller använder teckenspråk på din arbetsplats. Vill du veta mer om kursen och var du kan anmäla dig – gå in på: www.sdr.org och klicka på Dövstudier.

Dövstudier frågesport

● Vår frågesport finns på vår sida på www.sdr.org. Frågesporten kan användas i en kvällsaktivitet hos dövföreningen, eller för att ha kul med vänner. Hämta programmet direkt från hemsidan. Vill ni hellre ha frågesporten på ett USB-minne, så maila till: dovstudier@sdr.org.

www.sdr.org

Tack för förtroendet

Först och främst vill jag tacka för förtroendet att sitta med i SDR styrelse som vice ordförande!

Tiden sedan kongressen har varit lärorik. Jag har studerat förbundets organisationsuppbyggnad, tagit del av tidigare arbete samt gått igenom våra viktiga arbetsområden.

Jag har erfarenhet av styrelsearbete då jag under tio år varit med i SDUFs styrelse (tidigare SDU), de tre sista åren som ordförande. Jag har passerat trettioårsstrecket och arbetar till vardags intressepolitiskt på Stockholms Dövas Ungdomsråd (SDUR) där jag är ungdomskonsulent.

Att nu ingå i SDRs styrelse är en utmaning. Det är spännande tider som väntar framöver. Det är ett stort ansvar att leda SDR tillsammans med Hanna Sejlitz och de övriga i styrelsen! Vi har ett viktigt uppdrag fram till förbundsåret 2015, att komma med förslag på hur SDR ska se ut, vad SDR ska arbeta med, ifall SDR ska byta perspektiv samt ifall vi skall byta organisationsnamn och logo. Nya vindar kallas propositionen som godkändes av kongressen. Jag har huvudansvaret för organisationsdelen, om hur vår organisation inom SDR, dövföreningar och

medlemmar skall vara uppbyggt och hur vi kan göra förbättringar inför framtiden!

Ni kan följa vårt arbete, lämna in era åsikter och idéer till mig, oss på sidan www.sdr.org.

Jag sitter även med i en för SDR ny organisation, Lika Unika, där vi arbetar utifrån mänskliga rättighetsperspektiv.

Jag och Hanna Sejlitz representerar SDR och Göran Alfredsson är vår ersättare.

Det är en spännande tid för SDR, som under året lämnat Handikappförbunden (HSO) och anslutit sig till Lika Unika.

Det finns många frågor som är viktiga. En av dessa är det lagförslaget som innebär att bristande tillgänglighet skall klassas som diskriminering. Den devisen jag hade under min SDU-tid var; ju fler vi är desto starkare blir vi. Det gäller även inom SDR.

SDR bildades 1922 och under de år som gått har det funnits många eldsjälar inom förbundet. Jag hoppas att även jag kan bidra och göra mitt bästa genom min erhållna styrelseplats.

Hälsningar med förhoppning att de nya vindarna blåser i rätt riktning!

HENRIK SUNDQVIST

nya vindar

Nya vindar

● Efter att kongressen tillstyrkt förbundsstyrelsens proposition "SDR i framtiden - Nya vindar" har arbetet nu påbörjats. En Nya vindar-logotyp har tagits fram. Nya vindar innebär en översyn av förbundets och föreningarnas framtid och utveckling. Översynen ska ske i nära samverkan med föreningarna och medlemmar, fram till förbundsåret 2015.

I arbetsgruppen ingår från förbundsstyrelsen ordförande Hanna Sejlitz, vice ordförande Henrik Sundqvist och ledamot Patrik Nordell. SDUF och SDP har bjudits in i arbetsgruppen och representeras av Mimmi Granat och Ingvar Edwall. Handläggare är Jenny Ek, SDR.

För information på teckenspråk och mer information, se: www.sdr.org/vara-fragor/nya-vindar

Projektet Dövstudier är i full fart!

● Just nu jobbar vi med översättning av böcker från svenska till teckenspråk. Vi bestämde oss att testa ett nytt arbetssätt, med inspiration från USA: www.deafhood.us/wp/

Med det nya arbetssätt tar vi in fler aktörer som berättar böckernas olika kapitel. De böcker som vi översätter är: Audism/Deafhood av Patrik Nordell, Castberggårdssyndromet av Tomas Kold Erlandsen samt En tyst värld - full av liv av Lars Kruth (dock bara tre kapitel som handlar om 60- 70-80 talet). Slutprodukten av teckenspråksfilmerna kommer att läggas på en hemsida efter projektets slut. Teckenspråksfilmerna ska kunna användas helt fritt. Vårt motto är ju att kunskapen ska spridas och vara tillgänglig för alla!

Vi har skickat ett brev till alla dövföreningar. I brevet medföljer en blankett om kursanmälan till kommande distanskurs i Dövstudier, samt information och frågesport Jeopardy 1.0 som vi hoppas att föreningarna använder, t ex för medlemmar vid en temakväll. Och det är inte slut med det, utan allt är bara början av projektet...

JULIA KANKKONEN OCH JOHANNA KARMGÅRD

SDR Stockholm
SDR, Förmansvägen 2, 6 tr
117 43 Stockholm
Tel. vxl: 08 442 14 61
Fax: 08 442 14 99

SDR Leksand
SDR, Box 300
793 27 Leksand
Tel. vxl: 0247 641 00
Fax: 0247 105 97

Förbundsordförande:
Hanna Sejlitz
hanna.sejlitz@sdr.org
0723 211 132 (sms/3G)

Kommunikationsansvarig:
Helena Fremnell
hfre@sdr.org
0702 154 633 (tal/sms)

sdr@sdr.org
www.sdr.org

Material till Slingan:
webbredax@sdr.org
Fax: 08 442 14 99

Bli medlem:
medlem@sdr.org

Försäljning:
shop@sdr.org
Tel vx: 0247 140 65
Fax: 0247 105 97

Sveriges Dövas Pensionärsförbund:
info@sdpf.se

Västanviks Folkhögskola
Winterommes väg 5
793 27 Leksand
Texttel: 0247 641 24
Fax: 0247 101 65
www.vastanviksfhs.se

SDR plusgiro: 90 00 24-1

Dövstudier – inte om dem utan om oss!

Projektet ”dövstudier för alla” ger er en förståelse för er egen historia, kultur, och sådant som berör oss, t.ex. audism, Deafhood och rörelse. Dövstudier är inte studier om ”dem”, utan studier om oss!

Vill du veta mer om din historia, kultur och rörelse? Äntligen kan vi erbjuda kurs på distans oavsett om du är döv eller hörande. Eller om du använder teckenspråk på din arbetsplats; då är kursen något för dig.

Kurser i två olika grupper:

Dövstudier I

Riktat sig till er som har teckenspråk som modersmål eller har döva föräldrar.

Dövstudier II

Riktat sig till hörande anhörig, yrkespersoner som jobbar med teckenspråk, och till er som vill ha kompetensutveckling inom dövstudier.

Kurshelg och distans

Kursen startar med en helgträff på Västerviks folkhögskola den 7- 9 februari. Därefter följer distanskurs till vecka 17. På helgträffen får vi lära känna varandra och hur vi kan studera på distans. Distansteknik innebär att du studerar hemma och samtalar med gruppen och oss via videokonferens.

Förkunskap och teknik

Du måste inte ha förkunskaper om dövstudier för att anmäla dig, men däremot behöver du ha förkunskaper om teknik eftersom kursen är på distans. Det innebär att du ska ha en dator hemma med webbkamera och ett bredband med hög hastighet, gärna minst 100 Mbit, som klarar av videokonferens.

Anmälan

Du anmäler dig genom att maila till: dovstudier@sdr.org - senast den 7 januari 2014
Uppge ditt namn, adress och personnummer.

Kostnad

Kursen och material är gratis.

SDR och SDUF driver projektet ”Dövstudier för alla” med finansiering av Allmänna arvsfonden.